

Ini iativa Europa de Sud-Est electronic  (eESE): angajamente asumate  i bune practici pentru definirea noului document de politici „Moldova electronic ”

Andrei GRUIA,
doctorand, Academia de Administrare Public 
de pe l ng  Pre edintele Republicii Moldova

SUMMARY

The main objective of the Initiative eSEE is integration of the region into the European and global economy based on knowledge and new technologies by providing practical support in promoting modern and balanced policies in information technology and telecommunications (IT&T). However, the actions promoted by eSEE initiative fully meet the needs of modernization and expectations of European integration of the countries of South Eastern Europe. It is these aspects that have been devoted to discussions at this meeting important for the development of information technology and telecommunications sector, according to current European standards and trends.

Prima etap  de colaborare  n formatul eESE a  r rilor din regiune cu institu iile europene specializate  n dezvoltarea societ  ii informa ionale (S.I.)  ntru implementarea prevederilor Agendei eESE (2003-2007) s-a soldat cu realizarea  n anul 2008 a unor progrese semnificative pe următoarele patru direc ii de bază:

- **consolidarea capacit  ilor administrative pentru dezvoltarea S.I.:** stabilirea institu iei de nivel guvernamental pentru dezvoltarea ramurii tehnologii informaționale  i de telecomunica ii, a institu iei naționale de reglementare  i a autorit  ii naționale de certificare a cheilor publice /semnăturii digitale, a centrului național de protec ie a datelor cu caracter personal  i a altor institu ii, create ulterior;

- **formarea cadrului legislativ  i normativ necesar pentru dezvoltarea ramurii:** strategie na ional  de dezvoltare a S.I., adoptarea unui set de legi conforme cu normele europene privind comunica iile electronice; protec ia datelor personale; documentul electronic; semnătura digitală;

comer ul electronic; combaterea infrac iunii informatice etc.;

- **promovarea principiilor S.I. pentru dezvoltare:** realizarea unui mecanism național eficient de finan are și executare a planurilor naționale de dezvoltare a S.I.; analiza business-proceselor interne  i utilizarea noilor posibilit  i oferite de IT&T pentru reformarea  i modernizarea administra iei publice; lansarea unor proiecte naționale de instruire voca ional  în domeniul IT&T  i, în primul r nd, a func ionarilor publici; utilizarea procedurilor europene de colectare a datelor  i monitorizare a procesului de dezvoltare a ramurii IT&T; dezvoltarea programelor naționale de eGuvernare cu crearea  i gestionarea resurselor informaționale de stat, oferirea serviciilor electronice, prezen a autorit  ilor publice în spa iul virtual, dezvoltarea eDemocra iei  i eParticip rii; dezvoltarea sistemelor informaționale pentru educa ie  i conectarea instituțiilor de  nv  am nt la re eaua globală; facilitarea accesului larg la noile tehnologii informaționale  i dezvoltarea infrastructurii comunica iilor electronice;

- stabilirea unui cadru propice de colaborare regională în domeniul dezvoltării S.I.:

schimb de experiență multilaterală privind dezvoltarea ramurii și participarea la evenimentele regionale IT&T; beneficierea de pe urma suportului acordat regiunii în vederea dezvoltării S.I. prin recomandările și consultanța donatorilor: Comisia Europeană, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (P.N.U.D.), Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (U.S.A.I.D.) etc.

Republica Moldova a beneficiat într-un tot de posibilitățile oferite de acest cadru de colaborare, s-a orientat spre realizarea acestei foi de parcurs la o etapă incipientă și a fost în apreciată permanență printre țările ce au realizat obiectivele stabilite de către Agenda *eESE*.

Din considerentele că atât din punct de vedere politic, cât și al impactului practic asupra dezvoltării domeniului IT&T din regiune, cooperarea în formatul Inițiativei Europa de Sud-Est electronică a fost recunoscută ca una dintre cele mai de succes activități ale Pactului de Stabilitate pentru Europa de Sud-Est, țările-membre au decis asupra continuării acestei activități cu suportul instituțiilor europene și al U.N.D.P.

În vederea asigurării continuității în acest format de cooperare, țările implicate în procesul de cooperare *eESE* au elaborat și au adoptat la 29 octombrie 2007, la Sarajevo, în cadrul Reuniunii ministeriale a Inițiativei, Agenda *eESE PLUS* (2008-2012).

Agenda *eESE PLUS* a stabilit trei seturi de măsuri prioritare pentru dezvoltarea de mai departe a sectorului IT&T în regiune într-o manieră europeană, aceste obiective fiind divizate, la rândul lor, în subcategorii, după cum urmează:

1. Edificarea spațiului informațional unic Sud-Est European:

- dezvoltarea rețelelor cu bandă largă și a serviciilor de securitate;
- dezvoltarea și accesibilitatea unor resurse informaționale bogate prin transferarea lor din format convențional;
- interoperabilitatea sistemelor și resurselor în conformitate cu Cadrul European de

Interoperabilitate (European Interoperability Framework);

- armonizarea cu normele europene a cadrului normativ din domeniul Societate Informațională și Media;

- managementul național/regional de identificare electronică.

2. Promovarea politicii de inovații și investiții în cercetarea și educația IT&T:

- computere și acces la Internet în toate instituțiile de învățământ;

- programe de instruire pentru formarea deprinderilor IT&T;

- instituirea cursurilor vocaționale de instruire IT&T;

- includerea cercetărilor IT&T printre prioritățile naționale de cercetare;

- aprofundarea dezvoltării rețelelor naționale academice și de cercetare cu interconectarea lor la nivel regional.

3. Dezvoltarea societății informaționale inclusive (pentru toți):

- acces la tehnologii și oportunități egale;
- servicii publice electronice și *eGuvernanre*;

- promovarea dezvoltării *eAfacerilor*;
- librării digitale și patrimoniu cultural digitalizat;

- *eParticipare* și *eDemocrație* ș. a.

Este necesar de remarcat, că aceste obiective sunt definite în corespundere cu obiectivele agendei europene de dezvoltare a S.I. „**i2010 - o societate informațională pentru dezvoltare și angajare**”. Realizarea lor permite aderarea țărilor-membre ale Inițiativei *eESE* la un set de obiective valabil pentru realizarea integrării europene (sectoriale) a țărilor-membre ale *eESE* în spațiul informațional unic european.

La etapa de față, în lipsa unui document strategic de politici, armonizat cu cadrul european de politici în domeniul dezvoltării Societății Informaționale, realizarea obiectivelor enumerate mai sus de către Republica Moldova este incompletă și dezorganizată. Acest document are caracter de angajament regional pentru țara noastră, iar neîndeplinirea lui va restricționa realizarea obiectivului de integrare europeană a Republicii Moldova.

BIBLIOGRAFIE

1. Rezolu ia 1244 a Consiliului de Securitate al Organiza iei Na iunilor Unite, 1999.
2. „i2010 – o societate informa ional  europeană pentru dezvoltare  i angajare,” comunica-re din partea Comisiei pentru Consiliu, Parlamentul European, Comitetul European Econo-mic  i Social  i Comitetul Regiunilor, Bruxelles, 06 ianuarie 2005.
3. Avizul Comitetului Regiunilor privind dividendul digital, sursă de beneficii sociale  i cre tere economică,  i un parteneriat public-privat pentru internetul viitorului, 2010/C 232/08.
4. Conven ia C.E.D.A.W. privitor la egalitatea genurilor adoptată în 1979 de către Aduna-rea Generală a Na iunilor Unite; Platforma Beijing pentru Ac iune semnată în 1995 de către 189 de guverne.
5. Directiva 2002/22/CE a Parlamentului European  i a Consiliului, din 07 martie 2002, cu privire la serviciul universal  i drepturile utilizatorilor la re elele electronice de comunica ii  i servicii (Directiva Serviciului Universal).
6. Concluziile Ministeriale semnate de către mini trii T.I.C. ai statelor-membre ale Ini iativei eESE  i Misiunea O.N.U. interimară de administrare în Kosovo, din numele Kosovo, conform U.N.S.C.R. 1244 la Conferin a regională ministerială privitor la societatea informa ional , care a avut loc la 01 iulie 2005 în Thessaloniki, Grecia sub patronajul Ministerului Transportului  i Comunica iilor al Greciei, Pactului de Stabilitate a E.S.E., U.N.E.C.E., P.N.U.D.  i Academia I.N.A.
7. Agenda eESE pentru dezvoltarea societății informaționale – un efort de cooperare pen-tru punerea în aplicare a societății informaționale în Sud-Estul Europei.
8. Agenda eESE+ pentru dezvoltarea societății informaționale în Sud-Estul Europei, 2007-2012.

Prezentat: 16 noiembrie 2012.

E-mail: andrei.gruia@border.gov.md